

Sammanfattning av Kommissionen för jämlik hälsas förslag till åtgärder för landstingen

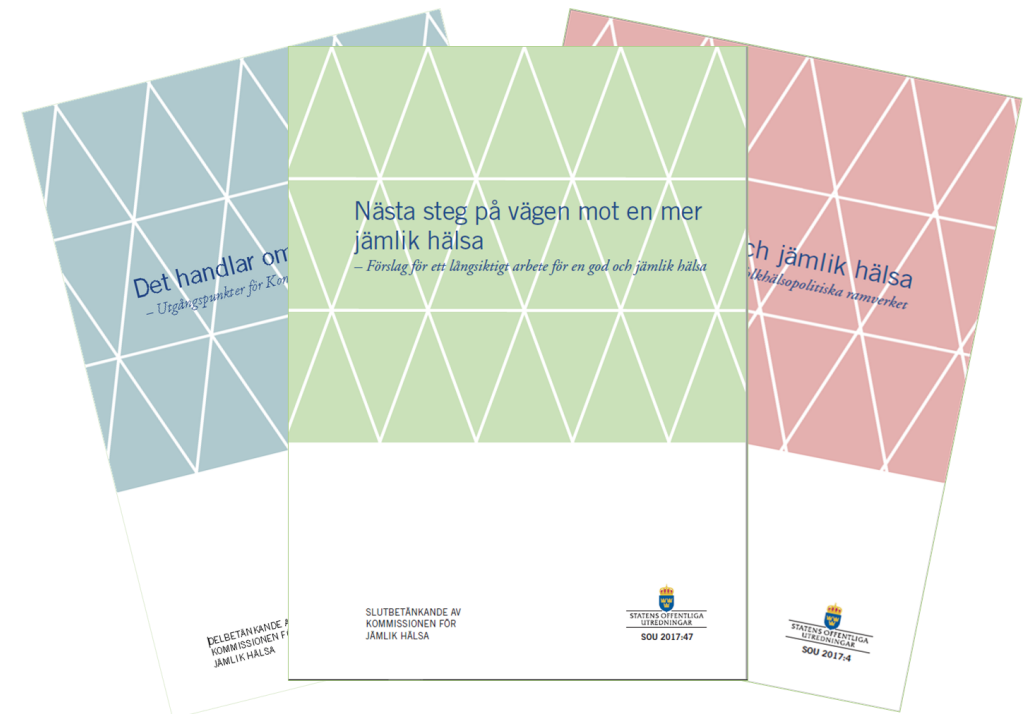
Åtgärder för en god och jämlik hälsa

- Måste inriktas på livsvillkor
- Ska ge mer likvärdiga förutsättningar för människor i olika sociala grupper
 - Stärka individers egna möjligheter att generera resurser
 - Stärka det allmännas förmåga att bidra med resurser
- Avgörande att detta arbete bedrivs långsiktigt och löpande

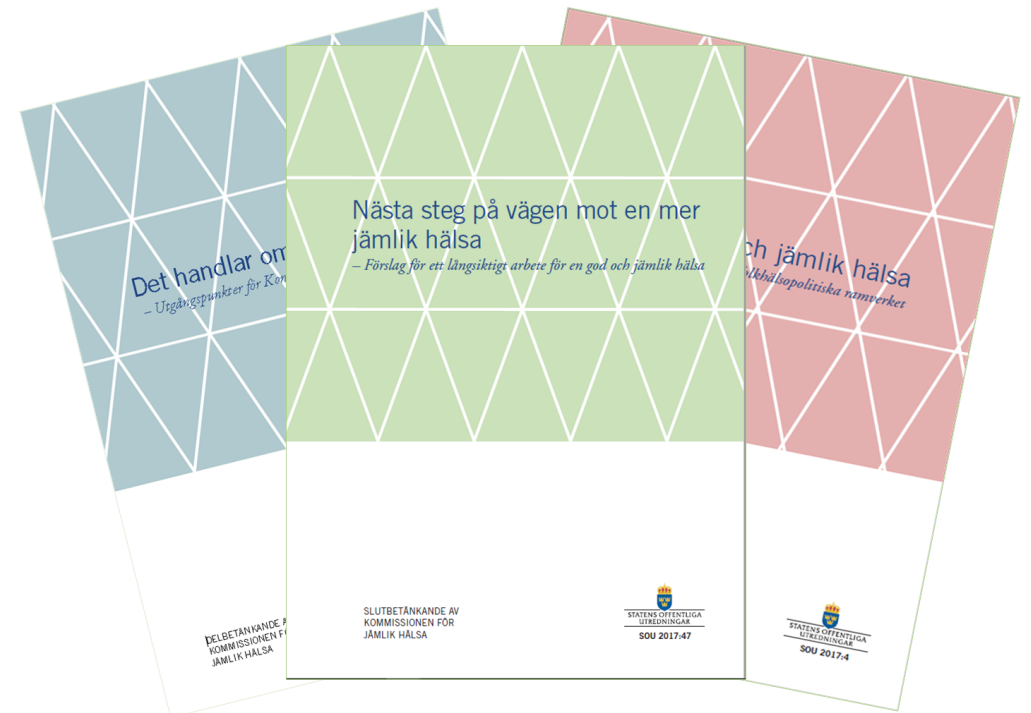
Övergripande rekommendationer:

- Starta med befintliga institutioner och verksamheter:
 - Kärnverksamheterna viktiga för jämlik hälsa
 - Tillgänglighet och kvalitet (i mötet & insatsen) är viktiga medel
 - Mer fokus på främjande, förebyggande och tidiga insatser för jämlik hälsa
 - Medborgarperspektivet måste anammas
 - Sammantaget behövs *mer likvärdighet*, med olika insatser för olika behov, för att uppnå mer jämlikhet

Övergripande rekommendationer:

- En god infrastruktur för uppföljning, utvärdering och kunskap om jämlik hälsa behövs

Det tidiga livets villkor

- Landsting bör verka för ökad tillgänglighet av mödra- och barnhälsovården utifrån föräldrars och barns olika behov.
- Landsting bör verka för att personalen inom mödra- och barnhälsovården har tillräckliga kompetenser och förutsättningar för att identifiera ohälsosamma levnadsvanor och motivera till goda levnadsvanor.
- Landsting bör utveckla samverkansformer med barns bästa i centrum, såsom familjecentraler.
- Landsting bör tillämpa utökat hembesöksprogram riktat till nyblivna föräldrar, där socialtjänsten involveras, så att de omfattar alla nyfödda barn (och inte enbart barn till förstagångsföräldrar).

En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

- Landsting bör öka hälso- och sjukvårdens tillgänglighet för att motsvara patienters olika behov såväl fysiskt, kognitivt och kommunikativt.
- Landsting bör särskilt uppmärksamma hälso- och sjukvårdens tillgänglighet i socialt och ekonomiskt utsatta bostadsområden.
- Landsting bör utveckla vården och omsorgens organisering för att skapa kontinuitet för patienter och brukare.
- Landsting bör samla och tillämpa erfarenheter av åtgärder för att nå de personer som inte kommer på screeninginsatser och vidta åtgärder för att de ska komma.

En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård (forts.)

- Landsting bör öka kunskapen hos beslutsfattare och medarbetare om betydelsen av bemötandet för vårdens insatser och resultat.
- Landsting bör utveckla patient- och personcentrerade arbetssätt och arbeta systematiskt med utvecklingsarbete och lärande om bemötandets betydelse för en jämlik vård och hälsa.

En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård (forts.)

- Landsting bör ge primärvården ett tydligt primärpreventivt uppdrag, med ansvar för att arbeta förebyggande både genom individuella insatser och i samarbetet med andra aktörer
- Landsting bör stärka förutsättningarna för hälso- och sjukvårdens förebyggande arbete dels vad gäller rådgivning till patienter om levnadsvanor, dels vad gäller uppsökande insatser till vuxna befolkningsgrupper i vissa åldersgrupper.
- Landsting bör organisera hälsoundersökningar som når många av de nyanlända och flyktingar och som också omfattar psykisk hälsa och tandhälsa.

En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård (forts.)

- Landsting bör formulera tydliga, uttalade mål för en god och jämlik vård och hälsa
- Landsting bör inkludera en systematisk analys av skillnader mellan socioekonomiska grupper i det ordinarie kvalitets- och förbättringsarbetet.
- Landsting bör organisera uppföljningen så att skillnader i vårdens insatser och resultat följs i syfte att bevaka att en god och jämlik hälsa nås.
- Landsting bör utreda förutsättningarna för att skapa regionala kompetenscentra med ansvar för löpande och systematisk, folkhälsobevakning och sjukvårdsanalys av både jämlik hälsa och jämlik vård.

Boende och närmiljö

- Landsting bör verka för att det finns en likvärdig tillgång till privat och offentlig service i alla livsskeden, utifrån behov och oavsett människors resurser såsom skola, gemensamhetslokaler, butiker och närhet till kultur- och fritidsutbud.
- Landsting bör verka för blandade upplåtelseformer och överbrygga barriärer i den fysiska strukturen.
- Landsting bör inkludera ett jämlik-hälsa-perspektiv i regionala utvecklingsstrategier och utveckla sociala konsekvensanalyser i regional och kommunal planering.

Kontroll, inflytande och delaktighet

- Landsting bör verka för ett breddat och mer jämlikt medborgarinflytande.
- Landsting bör verka för att ett icke-diskriminerande förhållningssätt används i vård, skola, omsorg och andra relevanta offentliga verksamheter. Personal som har direktkontakt med medborgare, elever, patienter, brukare osv. bör utbildas och fortbildas i ett sådant förhållningssätt.
- Landsting bör verka för att ungdomsmottagningarna ges långsiktiga förutsättningar att bedriva en jämlik vård.
- Landsting bör verka för att sex- och samlevnads-undervisningen i skolan utvecklas.

regiongavleborg.se